

Camí Ral de Manresa a Vic

Collsuspina

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Collsuspina

Coordenades:

Latitud: 41.84626
Longitud: 2.19066
UTM Est (X): 432811
UTM Nord (Y): 4633023

Classificació

Número de fitxa 08070 - 65
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Romà Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Alguns trams no estan restaurats
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: No està classificat.
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: varis propietaris
Fitxes associades:

Creu de terme de Collsuspina i font

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía. Lluís Rius i Font. OPC Diputació de Barcelona

Data de registre de la fitxa: dl., 27/01/2014 - 01:00

Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC

Data de la darrera revisió: dv., 10/10/2025 - 14:38

Descripció

El Camí Ral de Vic a Barcelona era un camí carreter que s'utilitzava per trasllat de persones i productes, d'origen medieval formava part del camí ral que unia Girona i Manresa. Aquest era un dels camins tradicionals de la Catalunya comtal, que passava pel centre del nucli, entre cal Xarina i cal Barber, perpendicular al carrer Major, i dividia els sectors d'influència de Tona i Balenyà. Per això en aquest indret es va construir el primer hostel. Els camins rals (reials) eren les vies de comunicació que unien les principals poblacions de Catalunya, tot i que en molts casos eren simples camins de bast. El camí Ral de Manresa a Vic ha estat l'eix vertebrador de la comunicació entre el pla de Bages i la plana de Vic fins a la construcció de l'Eix Transversal. L'itinerari ja va quedar traçat en època romana, i en època alt medieval era conegut com strata francisca (camí de França), i en època medieval i moderna conegut com a camí ral. Tot i alguna modificació, l'itinerari s'ha mantingut. Actualment el GR 177 segueix el traçat d'aquest camí, i dins el terme de Collsuspina trobem dos cartells que ens recorden el traçat: un sortint del poble per carrer de Vic cap al cementiri, i altre al Raval de Picanyol. La divisió en dos ramals ha fet que una part del camí prengui el nom de la direcció, Vic-Manresa, i altra part sigui el camí de Vic a Barcelona ja que va cap al sud. El camí principal, també conegut com antiga Via de Collsuspina, travessa el terme venint des de Tona, passant per Floriac, entrant al nucli urbà i des d'aquí segueix cap a Moià. El camí va estar vigent fins que el 1853 es construï la carretera de Manresa a Vic, que possibilità la circulació de carruatges. Cal dir que el camí ral era no era un camí carreter en tot el seu recorregut.

Història

El trobem documentat àmpliament des del segle XVIII. El 1759 hi ha dos documents de certificació fet per regidors de Tona i Collsuspina testificant el mal estat d'alguns trams d'aquest camí, fonamentalment al seu pas per Sant Cugat de Gavadons i pel poble, apuntant la dificultat de mantenir el camí amb bens propis ja que no hi ha comerç ni trànsit, excepte l'Arrendatari del Mesón "que conduce para el abasto de su arriendo" (Pladevall, 1990: 288). El 1760 en un document fet per observadors del Rei Carles III que especifica que hi havia un comerç important entre Vic i Manresa, sobre tot de teixits de tafetà, seda, i d'aiguardents i vi. El març de 1788 Francisco de Zamora recull l'estat dels camins principals del corregiment de Vic, i fent referència al camí de ferradura de Vic a Manresa explica les modificacions que cal fer perquè el camí sigui carreter: "... Antes de llegar al lugar de Collsespina se halla una riera nombrada lo Torrent de Collsespina, en donde deve construirse una pequeña puente; y pasada dicha puente se ha de suabizar la subida; los materiales para las referidas obras están muy cerca...". La importància com a via de pas és confirmada per la primitiva via romana documentada entre el 124 i el 115 aC. per dos mil·liaris romans, l'un aparegut prop del Vilar de Tona, al peu de la costa, i l'altre a can Vendrell de Santa Eulàlia de Ronçana. Un tercer mil·liari, amb la inscripció malmesa, aparegué posteriorment a Vilageriu de Tona, el qual acabà de confirmar el traçat d'aquesta via romana, que coincideix en una bona part amb la Strata Francisca (o camí de França) de Vic a Manresa, abundantment documentada a Collsuspina i a Moià des dels volts del 1050. Notícies dels anys 1058 i 1065 (Pladevall, 1971) "diuen que el camí francès passava per Fajadella i atravesava el torrent d'Ardanella, que es trobava en loco que dicitur ultra Spinam, és a dir, a l'altra banda de l'Espina, i el torrent de Juncosa, que baixava d'Armadans (Arx. Cap. Vic, col. 6, docs 1891 i 1950)". La Strata Francisca era una via militar utilitzada pels francs durant la reorganització de la Marca Hispànica que venia des de Tona i pujaria per Güells i per Colldarniu, Regàs, Boldrons i Gavadons, seguiria fins al poble de Collsuspina i des d'aquí un ramal conduïa fins a Moià i Manresa, seguint la traça de l'antic camí Ral de Vic a Manresa; i un altre ramal portaria des del poble cap a l'Espina, seguint a Santa Coloma Sasserra fins arribar a Castellterçol.

Bibliografia

Albareda, J. (1983). L'estat dels camins a la comarca d'Osona en el segle XVIII. AUSA XI. Patronat d'Estudis Osonencs. Benet, Albert: Història de Manresa. Dels orígens al segle XI, Manresa, 1985, pp. 449-462. Gasol, J.M: «Notícia històrica d'antics camins i carreteres del Bages», a Montepío de Conductores San Cristóbal Manresa-Berga, núm. 381, Manresa, 1984. Padrós, Carlos (2010). Els camins antics i les vies romanes a la comarca d'Osona (Barcelona). Estat de la qüestió Quaderns de Prehistòria i Arqueologia . 28. Pladevall, A. (1991). Balenyà, un terme històric. Ajuntament dels Hostalets de Balenyà. Zamora, Francisco de (1973). Diario de los viajes hechos en Cataluña. Curial, Barcelona, ed. de Ramón Boixareu.

